

Kendelse
af
3. februar 2017
i
faglig voldgiftssag FV2016.0068:

Socialpædagogernes Landsforbund
(advokat Peter Nisbeth)

mod

Kommunernes Landsforening
for
Albertslund Kommune
(advokat Jørgen Vinding)

1. Uoverensstemmelsen

Sagen angår aflønning af socialpædagoger, der i 2014 deltog i et cykelløb – ”Psykeløb for sundhed” – over 6 dage fra Københavns Vestegn til Skagen. Hovedspørgsmålet er, om aflønning skal ske efter pædagogernes arbejdstidsaftale eller aftalen om pædagogers deltagelse i koloniophold og ferierejser for grupper, og om dette beror på, om der for de deltagende borgere var tale om en behandlingstur eller en ferietur.

2. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 24. januar 2017 forhandlet for en faglig voldgiftsret med undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl som formand og opmand og følgende sidedommere: faglig konsulent Steffen Nielsen, Socialpædagogisk Forbund (SL), og konsulent Lis Bjørnstad, FOA, begge udpeget af SL, specialkonsulent Lars Ørskov Schmidt og chefkonsulent Niels Nørby Pedersen, begge KL.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af:

Niels Lønbæk, faglig konsulent, SL, der om sig selv har forklaret, at han har arbejdet i forbundet siden 1994 og har siddet med ved overenskomstforhandlingerne, oprindeligt som ansvarlig for forhandlingerne med KL, der dengang var ”en lille spirrevip” på døgnområdet, fra omkring årtusindskiftet arbejdet med reglerne om arbejdstid.

Britt Petersen, formand for LFS, Landsforeningen for Socialpædagoger (fagforening for både dag- og døgninstitutionspædagoger med rod i Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune med ca. 10.500 medlemmer), der om sig selv har forklaret, at hun siden 1987 – fra 1991 som formand for LFS – har deltaget i overenskomstforhandlingerne, der på arbejdsgiversiden havde 3 aktører, Amtsrådsforeningen, der var dominerende, København og Frederiksberg samt KL, der var mindst.

Mads Reynolds Outsen, pædagog i Albertslund Kommune, der om sig selv har forklaret, at han i 2014 arbejdede som støttekontaktperson og desuden havde vagt hver onsdag kl. 15 – 20 i Klubben.

Berit Gerzymisch Berrig, leder af bostøtte- og klubområdet i Albertslund Kommune, herunder Klubben.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten var flertal for en afgørelse, skulle denne træffes af opmanden, som med en nærmere begrundelse meddelte, at indklagede måtte frifindes. Parterne er enige om, at sagen kan afsluttes med kendelse uden fuldstændig sagsfremstilling og gengivelse af de afgivne forklaringer og parternes procedurer.

3. Påstande

Klager har nedlagt påstand om, at indklagede skal anerkende, at Albertslund Kommunes medarbejdere, omfattet af overenskomsten, der deltog i et cykelløb for brugere af social- og behandlingspsykiatri i uge 36/2014, skal honoreres med arbejdstid efter aftale vedrørende arbejdstid og rådighedstjeneste for pædagogisk personale ved døgninstitutioner mv. i det omfang, der ikke kan opnås enighed om en lokal aftale efter rammeaftalen om decentrale arbejdstidsaftaler.

Indklagede har påstået frifindelse.

4. Overenskomstgrundlaget og dets praktisering

Det hedder i den mellem KL og SL indgåede overenskomst for socialpædagoger og pædagogisk personale ved døgninstitutioner mv. (nr. 64.01) bl.a.:

”§ 13. Arbejdstid m.m.

Stk. 1. Arbejdstid for socialpædagoger og husholdningsledere

Aftale om arbejdstid og rådighedstjeneste for pædagogisk personale ved døgninstitutioner m.v. (64.11) ... gælder.

...

§ 14. Koloniophold og ferierejser for grupper

Stk. 1.

Aftale om deltagelse i koloniophold og ferierejser for grupper gælder (64.21), jf. dog stk. 2

Bemærkning

Det bemærkes, at der mellem overenskomstens parter er enighed om, at aftalen finder tilsvarende anvendelse ved deltagelse i lejrskoler.

Stk. 2

Mellem kommunalbestyrelsen og Socialpædagogernes Landsforbunds lokale afdeling kan der indgås aftale vedrørende vilkår for deltagelse i koloniophold og ferierejser for grupper.

Bemærkning

Hvis der ikke lokalt kan opnås enighed om en aftale om vilkår for deltagelse i koloniophold og ferierejser for grupper, gælder bestemmelsen i stk. 1.

...”

Niels Lønbæk har om bemærkningen til § 14 om lejrskoler forklaret, at SL organiserer pædagoger på døgninstitutioner med skoler for børn og unge, og at lejrskoleophold er omfattet af koloniopholdsbestemmelsen.

Det hedder i en mellem KL, SL og FOA indgået aftale af 29. oktober 2013 vedrørende arbejdstid og rådighedstjeneste for pædagogisk personale ved døgninstitutioner mv. (nr. 64.11) bl.a.:

”Kapitel 2. Arbejdstilrettelæggelse

§ 2. Gældende aftaler

Ved tilrettelæggelse af arbejdet er der ud over denne arbejdstidsaftale andre regler, som regulerer arbejdstiden, herunder:

1. Lov om arbejdsmiljø, jf. §§ 50-58.
2. Beskæftigelsesministerens bekendtgørelse nr. 324 af den 23. maj 2002 som ændret ved bekendtgørelse nr. 611 af den 25. juni 2003 om hvileperioder og fridøgn mv.
3. Aftale af den 1. juli 1981 om hviletid og fridøgn.
4. Aftale af den 15. juni 1995 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden.
5. Rammeaftale om decentrale arbejdstidsregler

Bemærkning:

Rammeaftalen indebærer bl.a., at der lokalt kan indgås aftale om regler for tjenestens og fridøgnetes placering, varsling af overarbejde, merarbejde m.v. Sådanne lokale aftaler kan fravige eller supplere bestemmelser i denne aftale.

Ved anvendelse af rammeaftalen kan der lokalt aftales fravigelse af bestemmelsen i aftalens § 3, stk. 2 B, således at den normale ugentlige arbejdstid kan overstige 37 timer i gennemsnit over en periode.

De lokale parter opfordres til at optage forhandlinger om indgåelse af lokale arbejdstidsaftaler. Der er i denne aftale peget på områder, som det kan være særligt hensigtsmæssigt at optage lokale forhandlinger om.

Hvis ikke andet er anført gælder det, at lokale aftaler indgås mellem institutionerne og tillidsrepræsentanten eller organisationen.

§ 3. Tjenestetyper

Tjenester kan tilrettelægges som:

- a) Normaltjeneste, dvs. en forud fastlagt tjeneste med effektivt arbejde, jf. § 8.
- b) Rådighedstjeneste fra vagtværelse, hvor den ansatte opholder sig på institutionen og kan tilkaldes til effektivt arbejde, jf. §§ 17 og 19. Kan kun tilrettelægges i forlængelse af normaltjeneste.
- c) Rådighedstjeneste fra bolig, hvor den ansatte kan tilkaldes til effektivt arbejde på institutionen, jf. §§ 18 og 19. Kan kun tilrettelægges i forlængelse af normaltjeneste.
- d) Rådighedstjeneste i et fuldt døgn (døgnvagt) fra vagtværelse, eller fra bolig, hvor den ansatte kan tilkaldes til effektivt arbejde, jf. § 20.
- e) Anden form for rådighed jf. § 22.

...”

Til arbejdstidsaftalen er knyttet Protokollat nr. 1, Klientledsagelse, hvori det hedder:

”Der er mellem aftalens parter enighed om følgende bestemmelser i forbindelse med klientledsagelse:

1. Rejsetiden medregnes fuldt ud i arbejdstiden, idet tiden i forbindelse med tilbagerejse mellem kl. 22 og 08 ikke medregnes som arbejdstid, såfremt der er stillet soveplads til rådighed.
2. Arbejdsfri ophold.
  - a) Arbejdsfri ophold uden for hjemstedet på indtil 2 timer (hvis den overvejende del af opholdet falder i tiden kl. 21-06 indtil 3 timer) medregnes fuldt ud.
  - b) Såfremt det arbejdsfri ophold uden for hjemstedet er af længere varighed end anført i litra a), men ikke overstiger 6 timer, medregnes hele opholdet med 1/3 af tiden.
  - c) I øvrigt medregnes arbejdsfri ophold ikke.
3. I forbindelse med klientledsagelse ydes time- og dagpenge efter de for kommunens tjenestemænd gældende regler.

Bemærkning:

Såvel hen- som tilbagerejse medregnes fuldt ud i arbejdstiden. Strækker rejsetiden sig ud over den for den ansatte gældende normale daglige arbejdstid (fuldtidsbeskæftigede), honoreres de overskydende timer efter bestemmelserne for overarbejde.

Strækker klientledsagelsen sig ud over 12 timer (inkl. tilbagerejseperioden), refunderes dokumenterede udgifter til fortæring i rimeligt omfang i stedet for time- og dagpenge.”

Niels Lønbæk har om klientledsagelsesprotokollatet forklaret, at det angår situationer, hvor en pædagog skal uden for institutionen med en enkelt person, f.eks. ved indlæggelse på sygehus.

Det hedder i en mellem KL, SL og FOA indgået aftale af 11. juni 2014 om deltagelse i koloniophold og ferierejser for grupper til pædagogisk personale ved døgninstitutioner mv. (nr. 64.21):

”Kapitel 1. Områdeafgrænsning

§ 1. Hvem er omfattet

Denne aftale er indgået mellem KL, Socialpædagogernes Landsforbund og FOA – Fag og Arbejde og omfatter pædagogisk personale ved døgninstitutioner m.v.

Bemærkning:

For at feriekoloniaftalen kan anvendes, er det forudsætningen, at der reelt er tale om et feriekoloniophold på et andet sted end det sædvanlige arbejdssted. Er baggrunden for opholdet derimod, at det sædvanlige arbejdssted ikke kan anvendes, fx pga. reparation, finder aftalen ikke anvendelse.

Aftalen finder tillige anvendelse i udlandet.

§ 2. Tjenestepligt

For det pædagogiske personale – bortset fra lærere/overlærere – indgår deltagelse i koloniophold/ferierejser for grupper som et led i tjenestepligten.

Bemærkning:

[2014] Parterne henstiller, at den enkelte institutionsleder benytter sin mulighed for at fritage en medarbejder for pligten til at deltage i koloniophold/ferierejser for grupper, hvis beskæftigelsen inden for området har karakter af bibeskæftigelse, eller hvis det på grund af pasning af egne mindreårige børn eller andre særlige personlige forpligtelser vil være vanskeligt for medarbejderen at deltage. [2014]

Efter anmodning fra tillidsrepræsentanten kan spørgsmål om fritagelse drøftes med denne.

§ 3. Tjenestetid

Koloniophold/ferierejser for grupper medtages ikke ved tjenestetidsopgørelsen eller ved beregningen af højeste tjenestetid.

Kapitel 2. Betaling

§ 4. Vederlag

For deltagelse i koloniophold/ferierejser for grupper ydes vederlag for hverdage og søn- og helligdage.:

- For hverdage pr. dag: kr. 211,19 (31/3 2000-niveau)
- For søn- og helligdage pr. dag: kr. 421,86 (31/3 2000-niveau)

§ 5. Kost og logi mv.

Der ydes fornødne rejseudgifter, fri kost og frit ophold.

§ 6. Erstatningsfrihed

Ud over de i § 4 nævnte vederlag ydes de pågældende erstatning for mistede fridøgn efter de herom gældende regler, dog således at disse i videst muligt omfang skal gives som erstatningsfrihed.

Bemærkning:

Der ydes godtgørelse for mistede fridage, der i videst muligt omfang skal gives som erstatningsfrihed, jf. § 24 i Aftale vedrørende arbejdstid og rådighedstjeneste for pædagogisk personale ved døgninstitutioner m.v.

Godtgørelse ydes således for mindst 6 timer og højst 7,4 (oprundet til 7,5) timer.

§ 7. Særlige regler

Øvrige regler om arbejdstid, fx overarbejde, rådighedstjeneste, tjeneste på lørdage efter kl. 08.00, tjeneste på søn- og helligdage, suspenderes.

§ 8. Løn under koloniophold

I øvrigt oppebærer de pågældende medarbejdere sædvanlig løn under koloniophold/ferierejser for grupper:

Bemærkning:

Herved forstås pågældendes samlede løn inkl. funktions- og kvalifikationsløns i henhold til gældende aftaler.

Kapitel 3. Ikrafttræden og opsigelse

...”

Niels Lønbæk har forklaret, at aftalen om deltagelse i koloniophold går årtier tilbage, at den da var gældende for Amtsrådsforeningen, Københavns og Frederiksberg Kommuner samt KL, og at det dengang var Amtsrådsforeningen som fyldte mest – langt de fleste døgninstitutioner lå inden kommunalreformen i amterne – og det var dengang Amtsrådsforeningen, der ledte forhandlingerne og førte ordet. Efter 2008 er der forhandlet separat med henholdsvis KL og Danske Regioner, og da KL i dag er de store, forhandles der typisk ikke med Regionerne, før KL er på plads.

I brev af 25. maj 1987 fra Amtsrådsforeningen til samtlige amtsråd hedder det:

”I forbindelse med forhandlingerne om fornyelse af aftaler og overenskomster pr. 1. april 1987 på døgn- og særforsorgsområdet drøftede man blandt andet spørgsmålet om afgrænsning og definition af feriekolonibegrebet.

I den anledning skal man herved meddele følgende:

For at feriekoloniaftalen kan anvendes, må forudsætningen være, at der reelt er tale om et feriekoloniophold, det vil sige at baggrunden f.eks. skal være et ønske om at give klienterne mulighed for at opleve et samvær på et andet sted.

Er baggrunden for opholdet derimod, at klienternes sædvanlige opholdssted midlertidigt ikke kan anvendes, f.eks. på grund af reparation, er det Amtsrådsforeningens opfattelse, at der er tale om et ændret tjenestested.

Det skal bemærkes, at der selvfølgelig ikke er noget til hinder for, at man under et feriekoloniophold foretager reparation/vedligeholdelse af klienternes sædvanlige opholdssted – tværtimod vil dette vel ofte være praktisk.

Endelig skal bemærkes, at udstrækningen af et feriekoloniophold ikke i sig selv kan afgøre, om der er tale om et feriekoloniophold eller et ændret tjenestested.”

Som bemærkning til § 1 i feriekoloniaftalen blev efterfølgende indsat:

”BEMÆRKNINGER:

Om afgrænsning og definition af feriekolonibegrebet henvises til Amtsrådsforeningens skrivelse af 25. maj 1987.

Aftalen finder tillige anvendelse i udlandet.

...”

Denne formulering findes fortsat i den gældende overenskomst med Danske Regioner. Ifølge Niels Lønbæk er der imidlertid ingen indholdsmæssig forskel på feriekoloniaftalerne indgået af SL og FOA med henholdsvis KL og Regionerne. I 2008 var bemærkningen til § 1 i KL-feriekoloniaftalen udformet som en henvisning til Amtsrådsforeningens skrivelse fra 1987. Indholdet i denne skrivelse er ifølge Niels Lønbæk i 2013 som noget rent redaktionelt blevet indskrevet i KL-udgaven.

Oprindeligt var aftalen benævnt ”Aftale om vederlag for deltagelse i feriekolonier til pædagogisk personale ved døgninstitutioner mv.”. Ved overenskomstforhandlingerne i 2008 blev ”feriekolo-

nier” på ønske af SL ændre til ”feriekolonier og ferierejser for grupper”. I delforlig af 27. februar 2008 mellem KL og SL hedder det:

”12. FERIEKOLONI

Aftale om vederlag for deltagelse i feriekolonier til pædagogisk personale ved døgninstitutioner mv. ændres redaktionelt så den fremtidige titel bliver: ”Aftale om deltagelse i koloniophold og ferierejser for grupper”. Parterne er enige om, at der kun er tale om en redaktionel ændring.”

Niels Lønbæk har forklaret, at der ikke lå noget indholdsmæssigt nyt i ændringen. Feriekoloni passede bare ikke særlig godt i relation til voksne. Derfor blev formuleringen ændret, men ikke meningen – afgørende er rekreativt samvær uden for institutionen.

I brev af 22. august 1995 fra Amtsrådsforeningen til Nordjyllands Amt hedder det:

”Ved påtegning af 10. august 1995 (j.nr. 4-22-2217-1-94) har amtet anmodet om en udtalelse vedrørende honorering for deltagelse i pædagogiske aktiviteter uden for institutionen.

Henvendelsen skal ses på baggrund af, at voksen/handicapafdelingen under amtets socialforvaltning har haft nogle drøftelser med den lokale afdeling af Socialpædagogernes Landsforbund om en ændret aflønning for personalets deltagelse i pædagogiske aktiviteter uden for institutionen, bl.a. handicapidrætsstævner, højskoleophold, drama/musik festivaler og ”Det Ka’ Nytte” sommerskoler.

Ved disse drøftelser er der mellem parterne enighed om, at visse aktiviteter med et socialpædagogisk sigte, som ovenfor nævnt, ikke med rimelighed kan honoreres efter aftalen om vederlag for koloniophold.

I den anledning skal Amtsrådsforeningen udtale, at den primære forudsætning for anvendelse af koloniaftalen vil være, at der reelt er tale om et feriekoloniophold, d.v.s. at baggrunden bl.a. skal være et ønske om at give klienterne mulighed for at opleve et samvær på et andet sted.

Som det imidlertid fremgår af skrivelse herfra af 31. juli 1987, der vedlægges, har Amtsrådsforeningen tidligere givet amtet medhold i, at også andre aktiviteter som f.eks. introduktionsture, idrætsstævner, teaterfestivaler og forældredage m.v. kan omfattes af koloniaftalen. Det var herved forudsat, at de omhandlede arrangementer var planlagt med henblik på at give eleverne mulighed for at opleve et samvær et andet sted, dels i forhold til institutionens medarbejdere, dels over for elever ved andre specialskoler.

Ved amtets fremtidige planlægning af de nævnte aktiviteter må formålet således klart være defineret. Dette afgøres alene af forstanderen.

Såfremt formålet har et pædagogisk indhold med henblik på udvikling og behandling af klienterne, hvorved fraværet falder uden for koloniaftalens forudsætninger, finder de for pædagogerne gældende arbejdstidsregler anvendelse.

Herudover skal Amdtsrådsforeningen meddele, at dersom amtet ikke finder den i koloniaftalen aftalte honorering rimelig, vil der ikke herfra være bemærkninger til, at dette honorar forhøjes ved anvendelse af de decentrale puljemidler.”

Niels Lønbæk har forklaret, at SL udsendte brevet som tillidsmandsinformation. Britt Petersen har forklaret, at LFS fik brevet – og brevet fra 1987 – fra SL

Britt Petersen har yderligere forklaret, at det afgørende for anvendelsen af feriekoloniaftalen er ferieformålet – hvad enten det er børn, unge eller voksne, bør de have samme mulighed som andre for at få ferie. Nogle vil gerne på daseferie, andre på aktivferie, andre igen vil gerne noget lidt mere ekstremt som bjergvandring eller cykling. Københavns Kommune har et natur- og aktivitetscenter, Kattinge Værk, med mulighed for at dyrke mange forskellige aktiviteter og prøve grænser af – der kan være tale om et ophold med de samme aktiviteter, men forskellige formål, og er formålet ferie, skal der aflønnes efter feriekoloniaftalen.

I en vejledning af 10. november 2011 udarbejdet af LFS, Bemærkninger til koloni og ferierejser, hedder det bl.a.:

”Koloni eller behandlingstur?

Kolonien eller ferierejsen skal have et rekreativt formål for børnene eller brugerne af dag eller døgninstitutionen, og anvendes i forhold til at børnene/brugerne kan ”komme” på ferie, ligesom alle andre. Behandlingsture, er en planlagt pædagogisk aktivitet, der oftest skal ses i sammenhæng med øvrige pædagogiske aktiviteter, rettet mod en bestemt person eller gruppe, med et defineret pædagogisk mål (f.eks. at komme væk fra anden gruppe beboere, nedtrapning af misbrug m.v.).”

Britt Petersen har videre forklaret, at helt tilbage i 1980’erne var medlemmerne utilfredse med feriekoloniaflønningen. Det er ikke attraktivt at blive sendt af sted i 6 - 7 dage til døgnarbejde mod 300 kr. mere pr. dag i forhold til sædvanligt dagligt institutionsarbejde. De rejste det flere gange som et krav ved overenskomstforhandlingerne uden at trænge igennem.

Niels Lønbæk har forklaret, at der i henhold til arbejdstidsaftalen ofte bliver indgået lokalaftale om aflønning for deltagelse i behandlingstur. Til belysning heraf er fremlagt aftale af 25. oktober 1984 mellem Social- og Sundhedsforvaltningen i København, SL og LFS om behandlingsture for ansatte ved behandlingsinstitutioner for stofmisbrugere under Københavns Kommune og aftale af 16. maj 2012 for pædagogisk uddannet personale ansat inden for det forebyggende og dagbehandlede område mellem Vejle Kommune og PFF (BUPL og SL). I sidstnævnte hedder det bl.a.:

”Hjemmel

Indgåelsen af denne lokalaftale sker med hjemmel i:

- 04.82 Rammeaftale om decentrale arbejdstidsaftaler

...

Forord:

Som hovedregel benyttes den af de centrale parter indgåede arbejdstidsaftale (se hjemmel). Denne aftale skal ses som et supplement til den centrale aftale.

Indhold:

1. Behandlingsture:

Det er frivilligt at deltage i en behandlingstur og der skal foreligge en aftale med ledelsen omkring turens forløb og indhold.

En behandlingstur er som hovedregel en planlagt tur, men kan i særlige tilfælde være akut og planlægges med kort varsel. Turene har normalt en varighed af 1-3 døgn.

En behandlingstur kan ikke sammenlignes med koloni eller ferie. En behandlingstur kan være:

- målrettet en person med akut opståede problemstillinger fx i forhold til adfærd eller
- ved behov for afrusning eller
- med det formål at få udredt en person

Arbejdstiden for en behandlingstur registreres efter følgende model

- 8 timers normaltjeneste
- 8 timers overarbejde
- 8 timers rådighedsvagt (23.00 – 07.00)

Det svarer til 26 timer pr. døgn (Normaltjeneste registreres i forholdet 1:1, overarbejde i forholdet 1:1,5 og rådighedsvagt i forholdet 1:0,75).

Der deltager minimum 2 personer på en behandlingstur og disse har på skift (1 døgn ad gangen) ansvaret for evt. telefonopkald.

Afregning af arbejdstiden på behandlingsture:

Arbejdstiden registres i forhold til ovenstående model og afspadseres efter gældende regler eller udbetales efter aftale.

...”

5. Albertslund Kommunes ”Klubben” og dennes ferietilbud

Berit Gerzymisch Berrig og Mads Reynolds Outsen har forklaret, at Klubben er et aktivitets-, samværs- og klubtilbud for voksne med psykiske eller sociale problemstillinger. Hovedformålet er muligheden for samvær med ligestillede, men der tilbydes også aktiviteter som f.eks. gang, yoga, madlavning og cykling. Klubben er åben for alle over 18 år, som er bosiddende i kommunen – der er ikke tale om et tilbud, hvortil der sker visitering. Der er omkring 50 personer, som benytter klubben jævnligt, nogle dagligt.

Klubben er en ramme for samvær med mulighed for aktiviteter, som søges etableret i overensstemmelse med brugernes ønsker. Det er ikke et visiteret behandlingssted eller et tilbud om udvikling af færdigheder til at klare dagligdagen i lighed med tilbud i henhold til serviceloven om støtte i egen bolig i form af en støttekontaktperson.

Kommunen udbyder 2 ferierejser om året til Klubbens brugere (de seneste år har brugerne af et andet, lignende værested været omfattet af dette tilbud). Udbuddet søges indrettet efter brugernes ferieønsker, idet brugerne skal betale for egen rejse og ophold mv., mens kommunen står for medsendt støttepersonale, som under ferieturen bor sammen med borgerne og deltager i kolonioopholdet eller ferien som en del af gruppen. Kommunen har bl.a. arrangeret ferieophold i sommerhus i Danmark, ferierejser til Tyrkiet og sommercamp i Landsforeningen af Væresteders regi (teltlejr med forskellige aktiviteter). Indholdet er forskelligt, hvad f.eks. angår graden af på forhånd tilrettelagte aktiviteter, men i alle tilfælde drevet af, hvad borgeren har lyst til.

Medarbejdere, der deltager i sådanne ferieture, er af kommunen blevet honoreret efter feriekoloniaftalen. Det gælder tilsvarende de ferieture, kommunen tilbyder voksne udviklingshæmmede,

f.eks. deltagelse i skilejr i Norge arrangeret af Foreningen Vinterlejr For Udviklingshæmmede og deltagelse i Handicap Tour de Bornholm, et arrangement med cykelløb og musikfestival mv.

6. ”Vestegnen til Skagen – et psykelløb for sundhed”

Berit Gerzymisch Berrig har forklaret, at Albertslund Kommune i 2014 udbød deltagelse i et cykelløb til Skagen som et ferietilbud – det var den ene af de to ferieture, de udbød det år.

Mads Reynolds Outsens har forklaret, at tilbuddet blev udbudt i Klubben, og at han i øvrigt nævnte det, når han var hjemme hos folk, ligesom der blev holdt info-møder om turen på Glostrup Hospital.

Cykelløbet udsprang af et samarbejde ”Shared Care i Psykiatrien”, som i en folder om cykelløbet er beskrevet således:

” Et samarbejde på tværs

Kommunal og regional psykiatri samt almen praksis arbejder sammen om at øge fokus på sundhed samt forebygge KOL og type 2 diabetes for borgere i psykiatrisk regi. Samarbejdet består af:

Albertslund, Brøndby, Glostrup, Høje-Taastrup, Ishøj, Rødovre og Vallensbæk Kommuner.

Distriktpsikiatrisk Center Ishøj og Distriktpsikiatrisk Center Glostrup.

Psykiatrisk Center Glostrup

Almen praksis i de syv kommuner

Projektledelse på Glostrup Hospital

...

Vestegnen til Skagen

et psykelløb for sundhed

Brugere, medarbejdere og ledere i Vestegnens syv socialpsykiatrier, to distriktpsikiatrier samt psykiatrisk center har ét fælles mål i arbejdet med sundhed:

At cykle fra Vestegnen til Skagen

31. AUGUST – 4. SEPTEMBER 2014

Når sundhedsfremme på tværs i psykiatrien skaber relationer, sammenhold og motivation.”

I en projektbeskrivelse for cykelløbet hedder det bl.a.:

”Projektets baggrund

”Vi vil gerne cykle til Skagen” sagde de psykiatriske brugere, da vi spurgte dem, hvilke aktiviteter de kunne tænke sig, når vi skal sætte fokus på forebyggelse og sundhedsfremme.

På samme tid introducerede minister for sundhed og forebyggelse, Astrid Krag, regeringens nationale cykelstrategi og sagde at:

”Vi er en cykelnation, men vi skal cykle mere.
Det kan være med til at løse samfundsproblemer.”

I projektet ønsker vi derfor at imødekomme brugernes ønske og etablere et cykelløb fra Vestegnen til Skagen. Cykelløbet er et delprojekt under projekt Shared Care i Psykiatrien ... Baggrunden for Shared Care-projektet er, at det er veldokumenteret, at psykiatriske patienter og borgere har en betydelig øget risiko for at udvikle KOL og type 2 diabetes. I sammenligning med den øvrige befolkning ses også en højere dødelighed hos disse patienter og borgere, når de rammes af disse livsstilssygdomme.

I et tværsektorielt samarbejde er formålet med Shared Care-projektet derfor at øge fokus på sundhed, samt forebyggelse af KOL og type 2 diabetes for brugere i psykiatrisk regi. Indsatsen bygger på et samarbejde mellem kommunale socialpsykiatrier, bosteder og sundhedscentre, almen praksis samt de regionale psykiatritilbud, et psykiatrisk center og to distriktspsykiatrier.

Brugerinddragelse er centralt i projektet, og derfor blev psykiatribrugere bl.a. spurgt om, hvordan de kunne tænke sig at arbejde med sundhed og sygdomsforebyggelse. Her fremkom det store ønske om et cykelløb fra Vestegnen til Skagen, som derfor afvikles i uge 36 2014. Brugere forklarede, at cykelløbet skal fungere som et overordnet mål med de generelle sundhedsaktiviteter, og at det vil have stor betydning for deres motivation for at ændre kost, ryge- og motionsvaner, hvis ”gevinsten” ved den nye livsstil er at kunne gennemføre et så stort cykelløb.

... vigtigt, at cykelløbet og aktiviteterne op til, er sociale aktiviteter, der binder brugere og medarbejdere sammen på tværs af kommune- og sektorgrenser. Dette styrker og fastholder motivationen og de krævende livsstilsforandringer, der er nødvendige for at gennemføre cykelløbet.

...

Projektets formål og mål

Formål

Formålet med projektet er at imødekomme brugernes ønske og etablere en aktivitet, der kan motivere brugerne til at ændre livsstil. Ved at have et konkret mål med livsstilsforandringen, bliver de enkelte sundhedsfremmende aktiviteter i Shared Care-projektet mere meningsfulde og kan være med til at fastholde en varig forandring. Formålet er også at give brugerne mulighed for at opbygge og træne sociale relationer på tværs af sektorgrenser,

og dermed kan brugerne også fungere som rollemodeller for andre psykiatribrugere. Træningen, medarbejdere og brugere i mellem, kan samtidig være med til at ændre medarbejder/bruger-relationer. Et formål er også at imødekomme brugerne af psykiatrien og anerkende deres ønsker og villighed til forandring. Med det øgede sundhedspolitiske fokus på Danmark som Cykelnation er et formål også at gøre cykling mere attraktivt for brugerne, og forhåbentlig forankre en forandret cykelkultur hos den enkelte bruger.

Mål

Målet med dette projekt er

- at planlægge, udføre og evaluere et cykelløb fra Vestegnen til Skagen for og med brugere samt medarbejdere i Vestegnens psykiatri.

Delmål

- at skabe et meningsfuldt mål med at ændre kost-, motions- og rygevaner for brugere af Vestegnens psykiatri
- at give brugere og medarbejdere nye og sjove oplevelser i arbejdet med en sundere hverdag
- at inddrage brugerne i planlægning, udførsel og evaluering af aktiviteten
- at skabe opmærksomhed på og PR for Regionens indsats for udsatte borgere og brugere
- at involvere lokale aktører, eksempelvis cykelforretninger, idrætsforbund, sponsorer, fonde mm.
- at facilitere, at brugere og medarbejdere kan træne op sammen for at drage samlet af sted til cykelløbet
- at skabe netværk og sammenhæng mellem psykiatriske medarbejdere og brugere i Danmark

...

Projektets organisering

Projektet udspringer af og er et delprojekt under Shared Care i Psykiatrien. På den måde er der ikke oprettet ny projektorganisering, men cykelløbet tilhører det eksisterende Shared Care-projekt og refererer derfor til samme styregruppe. Til at varetage planlægning af cykelløbet er der ansat en projektleder, der indgår i tæt samarbejde med projektlederen for det overordnede Shared Care i Psykiatrien. Projektlederen har arbejdsplads på Glostrup Hospital i HR & Kvalitets-afdelingen.

...

Projekts budget

Den kommunale medfinansiering er ressourcer i form af tid til at deltage i projektets aktiviteter og processer. Den kommunale medfinansiering består også af de aktiviteter, medarbejderne skal bidrage med og deltage i for, at brugerne kan gennemføre løbet. Eksempelvis under selve cykelløbet, betaler kommunerne for, at medarbejderne er på arbejde i flere dage og om aftenen.

Shared Care i Psykiatriens øvrige sundhedsfremmende aktiviteter indgår også som optakt og træning til cykelløbet, og derved har kommunen en udgift til medarbejderressourcer i den forbindelse.

Øvrige udgiftsposter dækkes via donationer og fundraising.

...”

I en folder om løbet hedder det bl.a.:

”Aktiviteter i forløbet

Planlægning af cykelløbet og aktiviteter op til afgang er sket i et tæt samarbejde med brugere af Vestegnens psykiatri.

Siden efteråret 2013 har vi tilbudt spinning og fra april i år har vi trænet på landevejene to gange om ugen. Medarbejdere fra alle projektets enheder har stået sammen om at varetage den træning, der gradvist har gjort rytterne klar til den store tur.”

Mads Reynolds Outsens har forklaret, at de interesserede i første omgang havde udtrykt ønske om at deltage i Rynkeby-løbet. Han har videre forklaret, at der i Albertslund oprindeligt var en 10 – 12 interesserede blandt brugere af Klubben, men da deltagelse var betinget af bl.a. at kunne cykle 20 km i timen, endte der med at være to deltagere fra Albertslund Kommune. Det var også et vilkår, at en deltager som ikke kunne eller ville gennemføre, selv måtte sørge for at komme hjem. Som led i forberedelsen trænede de tre gange om ugen og cyklede i snit 200 km om ugen – deltagerne kom ifølge Mads Reynolds Outsens i rigtig god form og godt humør. For deltagerne var gennemførelsen af forløbet – som en af dem sagde til Mads Reynolds Outsens – ”det største, jeg har oplevet i mit liv”.

Der var stor offentlig og politisk opmærksomhed omkring cykelløbet. Regionsrådsformand Sophus Hæstorp Andersen cyklede med på den første del af første etape. Ved ankomsten til Skagen var der modtagelse af viceborgmesteren og fyldig omtale i Skagen Avis. Løbets start og afslutning blev dækket af TV Ishøj.

Cykelløbet blev sponsoreret af Spar Nord Fonden og Coop Danmark.

I alt deltog 32 borgere og 36 - 39 medarbejdere. Løbet var opdelt i fem etaper på mellem 54 og 92 km. Deltagerne fra Albertslund udgjorde ét hold, som kørte hele ruten sammen. Ifølge Mads Reynolds Outsens brugte holdet mellem 3 og 6 timer på de enkelte etaper. Pædagogerne boede

sammen med borgerne – for at holde omkostningerne nede overnattede de på campingpladser og vandrehjem, bortset fra sidste nat, hvor de var indlogeret på hotel, og hvor han havde et værelse for sig selv.

Fra Albertslund Kommune deltog to SL-medlemmer og 1 FOA-medlem. De er aflønnet efter koloniaftalen med almindelig løn og kolonitillæg. Berit Gerzymisch Berrig har forklaret, at det medarbejdermæssigt var frivilligt at deltage – de, der var med, havde selv meldt sig. Hun har videre forklaret, at kommunen så det som et ferietilbud – det var noget borgerne selv måtte betale for deltagelse i eller få sponsoreret som sket, hvis det skulle aflønnes efter hovedaftalen ville der ikke være penge til det, og deltagerne ville ikke komme af sted.

I Glostrup Kommune blev der med SL-tillidsrepræsentanten indgået følgende lokalaftale:

”Aftale vedrørende aflønning under cykeltur til Skagen.

Følgende medarbejdere har deltaget i turen ”Vi cykler til Skagen fra den 31. august til 5. september 2014:

[navne på seks medarbejdere]

Sans préjudice, og med erklæring om at andre forhåndsftaler/aftaler ikke er gældende for denne tur, er der indgået følgende aftale vedrørende aflønningen:

- Pr. døgn modtages der tillæg 341,24 i nutidskroner og for søndagen 682,51 i nutidskroner (den centrale kolonitillæg)
- Der aflønnes almindelig løn for 7,5 timer pr. dag.
- For hver døgn ydes der 7,5 timer ekstra. Disse kan efter aftale med ledelsen afspadseres eller udbetales.”

Det hedder i referatet af møde den 18. september 2014 mellem SL og Albertslund Kommune:

”Dette referat er blevet udarbejdet efter mødet den 18. september 2014, hvor SL og Albertslund Kommune havde møde, for at tale om aflønning i forbindelse med cykelturen ”Vestegnen til Skagen” i dagene den 31. august 2014 til 4. september 2014.

Til mødet gjorde SL opmærksom på, at de mente, at der var tale om en behandlingstur og der derfor ikke var tale om en tur omfattet af koloniaftalen.

Albertslund Kommune tilkendegave til mødet, at de mente, at det var koloniaftalen, der skulle danne grundlag for aflønningen, men ville tage kontakt til KL for at høre, om de var enige med kommunen i dette.

KL har efterfølgende tilkendegivet overfor KL, at de er enige med Albertslund Kommune i, at der ikke er tale om en behandlingstur og de mener en aflønning skal tage udgangspunkt i koloniaftalen.

Albertslund Kommune har tilbudt, at de ønsker at lave en aftale med SL om aflønning for dagene med udgangspunkt i koloniaftalen, og derudover særskilt aflønning for at forhandle en særskilt aflønning herudover.

SL tilkendegav, at de mener, at der er tale om en behandlingstur og var ikke interesseret i at indgå en aftale med kommunen.

SL forbeholder sig retten til at videreføre sagen.”

I referat af mæglingsmøde mellem SL og KL den 25. marts 2015 hedder det:

”Ved brev af 2. december 2014 har SL anmodet om afholdelse af mæglingsmøde vedrørende aflønning i forbindelse med cykelturen ”Vestegnen til Skagen”.

SL gjorde gældende, at der var tale om en behandlingstur, og at de medarbejdere, der havde deltaget i turen skulle honoreres med fuld arbejdstid efter aftale vedr. arbejdstid og rådgivningstjeneste for pædagogisk personale ved døgninstitutioner mv. eller ved indgåelse af en lokal aftale efter rammeaftalen om decentrale arbejdstidsaftaler.

KL og Albertslund Kommune gjorde gældende, at der ikke var tale om en behandlingstur, og at borgerne deltog på frivillig basis. Bl.a. på den baggrund gjorde KL gældende, at cykelturen var omfattet af aftale om deltagelse af koloniophold og ferierejser for grupper til pædagogisk personale ved døgninstitutioner.

Enighed kunne ikke opnås. SL tog forbehold for at videreføre sagen ved faglig voldgift.”

Niels Lønbæk har forklaret, at cykelturen til Skagen var en del af et længerevarende forløb, som selve cykelturen var afslutningen på – der er ikke tale om enkeltstående rekreativ aktivitet – hvorfor turen ikke er omfattet af koloniaftalen. Niels Lønbæk mener, at honoreringen burde have været fastsat ved en lokal aftale med udgangspunkt i den almindelige arbejdstidsaftale. Britt Petersen har forklaret, at de i København helt sikkert ville have håndhævet det som almindeligt arbejde, som de ville have indgået lokal aftale om.

7. Parternes hovedsynspunkter

7.1. Klager er af den opfattelse, at koloniaftalen skal forstås snævert som en undtagelse til de almindelige arbejdstidsregler, fordi overenskomsten som helhed må forstås med baggrund i, at pædagoger i mangel af anden aftale skal have løn for alle de timer, de er på arbejde. Koloniaftalen finder ifølge klager ikke anvendelse, da formålet med cykelløbet ikke var borgernes rekreative ferieafholdelse, men udvikling og behandling som led i et projekt, der skulle bringe en psykisk og socialt udfordret gruppe borgere i bedre fysisk form og få dem til at ændre livsstil, dvs. et behandlende og forebyggende formål. Som anført i Amtsrådsforeningens brev af 22. august 1995 kan koloniaftalen ikke anvendes, når formålet har et pædagogisk indhold med henblik på udvikling og behandling af klienterne. Dette brev må anses for at give udtryk for overenskomstparternes fælles forståelse i 1995, hvor overenskomsten var fælles for Amtsrådsforeningen og for KL, og eftersom Amtsrådsforeningen da var den helt dominerende aktør, kan det ikke tillægges betydning, om KL var bekendt med brevet.

7.2. Indklagede mener, at cykelløbet er omfattet af koloniaftalen. Arrangementet var udbudt som et af Klubbens årlige ferietilbud og havde ikke karakter af behandlingstur. Ingen var visiteret til at deltage, og ingen modtog under turen nogen foreskrevet behandling. Deltagerne tog imod Klubbens tilbud om aktivferie med mulighed for sammen med andre at gennemføre et cykelløb til Skagen – der var således klart tale om en ferietur, og en sådan tur ændrer ikke karakter til en behandlingstur, blot fordi den var arrangeret af og indgik i det sundhedsfremmende projekt ”Shared Care”. Det er uden betydning for sagen, hvad Amtsrådsforeningen har skrevet til et amt i 1995, det kan KL ikke være bundet af.

8. Opmandens bedømmelse

Det kollektiv-arbejdsretlige udgangspunkt er, at der sker betaling for den tid, som en arbejdstager er på arbejde, men også, at betalingen kan variere alt efter, om der udføres reelt fagligt arbejde eller står til rådighed herfor eller er mulighed for at holde pause eller sove osv. Sagens afgørelse beror derfor på, hvad overenskomstparterne har aftalt som værende anvendelsesområdet for den såkaldte koloniaftale (Aftale om deltagelse i koloniophold og ferierejser for grupper til pædagogisk personale mv.).

Det, som parterne har ment med koloniophold, er udsprunget af, at ordet feriekoloni traditionelt har henvist til et sted, hvor børn har kunnet holde sommerferie under tilsyn af lærere og pædagoger. Aftalen omfatter imidlertid ikke kun sådanne koloniophold for børn eller lignende ophold for voksne, men også hvad der er betegnet som ferierejser for grupper af voksne med deltagelse af pædagogisk personale. En sådan gruppeferierejse kan være en stranddaseferie uden planlagte aktiviteter, en stilfærdig vandretur med overnatning forskellige steder eller en tur med mere ekstreme sportsaktiviteter som f.eks. en etapetur med dagsrejser til hest eller på cykel.

Det er således utvivlsomt en betingelse for anvendelse af koloniaftalen, at der skal være tale om en aktivitet, som for de deltagende borgere har karakter af ferie – at der ”reelt” er tale om ferie, sådan som det blev udtrykt af Amtsrådsforeningen i 1987 og udtrykkeligt er skrevet ind i aftalen mellem KL, SL og FOA.

Det følger heraf, at pædagogdeltagelse i ture, som arrangeres for borgere i socialpædagogisk behandlingsøjemed, ikke er omfattet af koloniaftalen.

Der ses ikke i forhold hertil i Amtsrådsforeningens 1995-brev at være indeholdt præciserende eller afvigende udsagn af betydning for forståelsen af aftalen. Det er derfor for sagens afgørelse uden betydning, om KL som overenskomstpart er bundet af en forståelse af aftalen, som Amtsrådsforeningen i 1995 gav udtryk for over for et amt, og som SL og FOA måtte være blevet gjort bekendt med og havde kunnet tilslutte sig, hvad rollefordelingen dengang mellem Amtsrådsforeningen og KL muligt i sig selv kunne føre til.

Det lægges efter bevisførelsen til grund, at der på området, som sagen angår, kan forekomme ture med ensartet indhold, men helt forskellige formål: ferieøjemed eller socialpædagogisk behandlingsøjemed.

Ved afgørelsen af, hvad det reelle formål må anses at være, må der lægges afgørende vægt på, hvorledes turen er præsenteret for deltagerne, og hvorledes deres deltagelse er kommet i stand. Er der tale om et åbent tilbud om fuldstændig frivillig deltagelse i et feriearrangement, som deltagerne selv må betale for, eller er der tale om interventionsarrangement som socialpædagogisk foranstaltning?

Deltagelse i den foreliggende etapecykeltur til Skagen blev af Albertslund Kommune udbudt som et af de årlige ferietilbud til brugerne af ”Klubben”, som var åben for alle over 18 år. Deltagelse var fuldstændig frivillig og blev ikke betalt af kommunen. Kommunen havde ingen planer om, at de ledsagende pædagoger skulle yde anden bistand end, hvad der naturligt falder for på en gruppeferierejse af den foreliggende særegne karakter – der forelå ingen socialpædagogiske handlingsplaner for deltagerne fra Albertslund.

Cykelturen indgik som mål i det sundhedsfremmende ”Shared Care”-projekt. Gennem træning var deltagerne gjort klar til at deltage i løbet. Om de ville deltage eller ej, var op til dem selv. Cykelturen var drømmen om deltagelse i eget Rynkeby-løb.

Efter det anførte må pædagogernes deltagelse i cykelturen til Skagen anses for at have været deltagelse i en ferierejse for en gruppe borgere omfattet af koloniaftalen uanset turens tilknytning til det sundhedsfremmende ”Shared Care”-projekt.

Indklagede skal herefter frifindes.

Thi bestemmes:

Indklagede frifindes.

Hver part bærer egne omkostninger ved sagens behandling og halvdelen af udgiften til opmand.

Børge Dahl